

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Cietušo tiesības (katrā valstī)

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [ro](#)

rumāņu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Swipe to change

Cietušo tiesības (katrā valstī)

Valodas versijai, kuru skatāties, nav oficiāla tulkojuma.

Šeit ir šī satura mašīntulkums. Tā mērķis ir tikai palīdzēt saprast, par ko ir teksts. Šīs lapas īpašnieks neuzņemas pilnīgi nekādu atbildību par šī mašīntulkuma kvalitāti.

-----latviešu-----bulgāruspāņučehuģermāņuītalijaiungrieķuāngļufrancūhuorvātuitālijietuviešuungārumaltiešu
nīderlandiešuportugāļuslovākuslovēņusomuzviedru

Personu uzskata par **noziedzīgā nodarījumā cietušo**, ja tai ir nodarīts fizisks vai materiāls kaitējums tāda nodarījuma rezultātā, ko saskaņā ar spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem uzskata par noziegumu. Noziedzīgā nodarījumā cietušajam ir konkrētas likumīgas tiesības pirms kriminālprocesa, tā laikā un beigās.

Rumānijā pirmie divi kriminālprocesa posmi ir kriminālizmeklēšana un lietas izskatīšana tiesā. Kriminālizmeklēšanas laikā kriminālizmeklēšanas iestādes prokurora uzraudzībā izmeklē lietu, vācot pierādījumus, lai noskaidrotu noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Kriminālizmeklēšanas beigās policija nosūta lietu prokuratūrai, lietas materiālos iekļaujot visus savāktos datus un pierādījumus. Pēc lietas materiālu saņemšanas prokurors izskata lietu un izlemj, vai sākt procesa nākamo posmu, t. i., lietas izskatīšanu tiesā, vai lietu slēgt.

Kad lietas materiāli ir saņemti tiesā, tiesnešu kolēģija izvērtē faktus un uzklasa iesaistītās personas, lai noskaidrotu apsūdzētā vainu. Kad vaina ir noskaidrota, noziedzīgā nozieguma izdarītājam piespriež sodu. Ja tiesa atzīst apsūdzēto par nevainīgu, viņu atbrīvo.

Noklikšķiniet uz norādītajām saitēm, lai iegūtu nepieciešamo informāciju

1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības

2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

3 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

4 - Kompensācija

5 - Manas tiesības uz atbalstu un palīdzību

Lapa atjaunināta: 18/10/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības

Kādu informāciju es saņemšu no iestādes (piem., policijas, prokurora) pēc tam, kad ir noticis noziedzīgs nodarījums, bet pirms būšu ziņojis par šo noziedzīgo nodarījumu?

Ja jūs esat cietis no noziedzīga nodarījuma, jūs par to varat ziņot policijai (vai prokuroram) mutiski vai rakstiski. Jūs varat arī lūgt citai personai ziņot par noziedzīgu nodarījumu jūsu vietā, bet jums šī persona rakstiski ir jāpilnvaro. Rakstiskā un parakstītā pilnvara tiks pievienota lietas materiāliem.

Kad ziņojat par noziedzīgu nodarījumu, jūs atbilstīgi jūsu vajadzībām varat saņemt informāciju par dienestiem un organizācijām, kas sniedz psiholoģisko palīdzību vai cita veida atbalstu cietušajiem. Jums ir arī tiesības saņemt informāciju par to, kā var saņemt juridisko palīdzību, kādas ir jūsu tiesības kriminālprocesā (tostarp par aizsardzības pasākumiem, kas paredzēti apdraudētiem lieciniekiem) un kā saņemt finansiālu kompensāciju no valsts. Šo informāciju jums sniegs pirmā tiesu iestāde, kurā būsiet vērsies (policija, prokuratūra). Jūs saņemsiet arī veidlapu, kurā norādīta visa šī informācija un kura jums būs jāparaksta. Informācija tiks sniegta jums saprotamā valodā.

Es nedzīvoju ES dalībvalstī, kurā notika noziedzīgs nodarījums (ES un trešo valstu pilsoņi). Kā tiek aizsargātas manas tiesības?

Ja jūs esat ārvalstnieks un esat cietis no noziedzīga nodarījuma Rumānijā, jums ir visas tās pašas tiesības, kādas ir Rumānijas pilsoņiem, kas cietuši no noziedzīgiem nodarījumiem.

Ja jūs nerunājat rumāņu valodā, jums ir tiesības saņemt bezmaksas tulka pakalpojumus, lai palīdzētu jums kontaktēties ar iestādēm, tostarp iesniegt sūdzību jums saprotamā valodā un saņemt informāciju, uz kuru jums ir tiesības, jums saprotamā valodā, kad ziņojat par noziedzīgo nodarījumu.

Ja jūs esat cilvēku tirdzniecības upuris, jums ir iespēja mitināties īpašās patvēruma vietās, kur jūs būsiet aizsargāts. Kriminālprocesa laikā jūs saņemsiet informāciju par procesu jums saprotamā valodā; jūs varat arī saņemt psiholoģisko un medicīnisko palīdzību. Rumānijas iestādes centīsies darīt visu, lai palīdzētu jums iespējami ātri atgriezties jūsu piederības valstī, un nodrošinās jums drošu transportu līdz Rumānijas robežai.

Ja jūs esat ārvalstnieks, jūs varat arī pieprasīt finansiālu kompensāciju no valsts, ja esat cietis no šādiem noziedzīgiem nodarījumiem: slepkavības mēģinājums un slepkavības mēģinājums atbildību pastipriņošos apstākļos saskaņā ar Kriminālkodeksa 188. un 189. pantu; vardarbība ģimenē saskaņā ar Kriminālkodeksa 199. pantu; tīši noziedzīgi nodarījumi, kuru rezultātā cietušajam nodarīti miesas bojājumi; izvarošana, seksuāls uzbrukums, seksuālas attiecības ar nepilngadīgo un nepilngadīgo seksuāla pavešana saskaņā ar Kriminālkodeksa 218.–221. pantu; slihta izturēšanās pret nepilngadīgajiem saskaņā ar Kriminālkodeksa 197. pantu, kā arī cilvēku tirdzniecība un izmantošana un neaizsargātu personu tirdzniecības un izmantošanas mēģinājums.

Ja es ziņošu par noziegumu, kādu informāciju es saņemšu?

Kad jūs ziņosiet par noziedzīgu nodarījumu, policijas amatpersona, kas reģistrē sūdzību, jums izskaidros jūsu lietas virzības procedūru. Policijai ir jā sastāda rakstisks ziņojums, kurā jānorāda, kāda informācija jums tika sniegta.

Jūs saņemsiet informāciju par:

jūsu tiesībām kriminālprocesā;

organizācijām, kurās varat vērsties pēc palīdzības, un to sniegtajiem pakalpojumiem;

to, kā jūs varat saņemt aizsardzību;

nosacījumiem un procedūru, kā var saņemt finansiālu kompensāciju no valsts;

nosacījumiem un procedūru, kā var saņemt bezmaksas juridisko palīdzību.

Vēlāk, procesa laikā, jūs varat saņemt informāciju par izmeklēšanas gaitu un, ja prokurors nolemj lietu nenodot tiesai, — minētā lēmuma kopiju. Šai nolūkā jums ir jāiesniedz lūgums policijas amatpersonai vai prokuroram, kas strādā ar jūsu lietu, un jānorāda pasta adrese Rumānijā, e-pasta adrese vai elektroniskās ziņojumapmaiņas adrese informācijas saņemšanai.

Ja prokurors nolemj lietu virzīt iztiesāšanai tiesā, jūs izsauks uz tiesu.

Ja ir paredzēts jūs uzklaut tiesā, jūs arī informēs par jūsu tiesībām un pienākumiem, proti, par:

tiesībām uz jurista palīdzību vai (attiecīgā gadījumā) tiesībām saņemt bezmaksas juridisko palīdzību;

tiesībām likumā atļautos gadījumos izmantot mediators pakalpojumus;

tiesībām ierosināt pierādījumu iesniegšanu, izteikt iebildumus un secinājumus saskaņā ar likumu;

tiesībām tikt informētam par procesa gaitu;

tiesībām iesniegt iepriekšēju sūdzību, ja tas ir nepieciešams (attiecībā uz atsevišķu veidu noziegumiem, lai tiktu turpināta pret pārkāpēju vērstās lietas izskatīšana, ir jāiesniedz jūsu pieteikums iepriekšējas sūdzības veidā). Tiesu iestādes nepieciešamības gadījumā izskaidros šos jautājumus. Iepriekšējas sūdzības ir paredzētas tāpēc, lai lūgtu turpināt kriminālprocesu pret pārkāpēju. Iepriekšēja sūdzība atšķiras no sūdzības, kuru jūs iesniedzāt policijai vai prokuroram, lai informētu, ka pret jums tika izdarīts noziedzīgs nodarījums;

tiesībām procesā kļūt par civilprasītāju;

pienākumu ierasties pēc tiesu iestāžu izsaukuma;

pienākumu paziņot par adreses maiņu;

tiesībām tikt informētam par pārkāpēja atbrīvošanu — gadījumā, ja pārkāpējam tiek noteikts cietumsods vai pirmstiesas apcietinājums.

Vai man ir tiesības saņemt bezmaksas mutiskās vai rakstiskās tulkošanas pakalpojumus (kad es sazinos ar policiju vai citām iestādēm, kā arī izmeklēšanas un tiesas procesa laikā)?

Jā. Jums visā kriminālprocesa laikā ir tiesības saņemt rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumus.

Kā iestāde nodrošina, ka es saprotu un tieku saprasts (ja esmu bērns vai ja man ir invaliditāte)?

Kriminālprocesa laikā personai ar invaliditāti neatkarīgi no tās statusa (apsūdzētais, cietušais, liecinieks) ir jāpiedāvā tulka, psihologa un/vai (nepilngadīgajiem) Sociālā darba un bērnu aizsardzības ģenerāldirekciju (*Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului*) pārstāvja pakalpojumi.

Spēkā esošais tiesiskais regulējums paredz, ka reģionālās sociālā darba un bērnu aizsardzības direkcijas var sniegt attiecīgajām personām īpašu palīdzību un, ja nepieciešams, medicīnisko palīdzību.

Cietušo atbalsta pakalpojumi

Atkarībā no noziedzīgā nodarījuma būtības (jo īpaši tad, ja tas veikts pret personām) policijas amatpersona var ieteikt cietušajam vai aicināt cietušo vērsties pēc palīdzības psiholoģiskās konsultēšanas dienestos.

Ja jūs esat cietis no īpašas kategorijas noziedzīga nodarījuma (slepkavības mēģinājuma un slepkavības mēģinājuma atbildību pastiprinošos apstākļos saskaņā ar Kriminālkodeksa 188. un 189. pantu; vardarbības ģimenē saskaņā ar Kriminālkodeksa 199. pantu; tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem, kuru rezultātā cietušajam nodarīti miesas bojājumi; izvarošanas, seksuāla uzbrukuma, seksuālām attiecībām ar nepilngadīgo un nepilngadīgo seksuālas pavešanas saskaņā ar Kriminālkodeksa 218.–221. pantu; sliktas izturēšanās pret nepilngadīgajiem saskaņā ar Kriminālkodeksa 197. pantu, kā arī cilvēku tirdzniecības un izmantošanas un neaizsargātu personu tirdzniecības un izmantošanas mēģinājuma), jūs varat bez maksas saņemt psiholoģisku palīdzību (pieaugušie — līdz trim mēnešiem, bērni līdz 18 gadu vecumam — līdz sešiem mēnešiem), medicīnisko palīdzību vai jebkādu citu palīdzību, kas nepieciešama. Šāda veida palīdzība tiek piedāvāta bez maksas tikai tad, ja jūs par noziedzīgo nodarījumu esat ziņojis policijai. Pēc ziņojuma iesniegšanas policijas amatpersonai jūs varat vērsties pēc palīdzības probācijas dienestos.

Ja esat cietis no vardarbības ģimenē, jūs varat vērsties pēc palīdzības pie kāda no ģimenes lietu asistentiem, kurš strādā Darba un sociālo lietu ministrijā (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*). Minētā ministrija nodrošina dažāda veida palīdzību personām, kas cietušas no vardarbības ģimenē (piem., psiholoģisko palīdzību, identitātes aizsardzību utt.). Kā persona, kas cietusi no vardarbības ģimenē, jūs arī varat lūgt izmitināšanu centrā, kas paredzēts no vardarbības ģimenē cietušām personām, kur jūs saņemsiet aizsardzību un konsultācijas.

Kas sniedz atbalstu cietušajiem?

Rumānijā atkarībā no noziedzīgā nodarījuma veida cietušais var saņemt īpašu atbalstu no šādām iestādēm.

Ja esat cietis no vardarbības ģimenē, jūs varat sazināties ar Valsts aģentūru par vienlīdzīgām iespējām sievietēm un vīriešiem (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) un Sociālā darba un bērnu aizsardzības ģenerāldirekcijām (*DGASPC*).

Ja vēl neesat sasniedzis 18 gadu vecumu un esat cietis no noziedzīga nodarījuma, jūs varat sazināties ar Bērnu tiesību aizsardzības un adopcijas valsts iestādi (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție — ANPDCA*) un Sociālā darba un bērnu aizsardzības ģenerāldirekcijām (*DGASPC*).

Ja esat cilvēku tirdzniecības upuris, jūs varat sazināties ar Iekšlietu ministrijas (*Ministerul Afacerilor Interne — MAI*) Valsts aģentūru cilvēku tirdzniecības novēršanai (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane — ANITP*).

Ir arī vairākas nevalstiskās organizācijas (NVO), kas sniedz dažāda veida atbalstu cietušajiem. Iestāde, ar kuru sazināties, nosūtīs jūs pie attiecīgās NVO darbiniekiem.

Ja esat cietis no tāda vardarbīga noziedzīga nodarījuma kā, piemēram, slepkavības mēģinājums un slepkavības mēģinājums atbildību pastiprinošos apstākļos saskaņā ar Kriminālkodeksa 188. un 189. pantu; vardarbība ģimenē saskaņā ar Kriminālkodeksa 199. pantu; tīši noziedzīgi nodarījumi, kuru rezultātā cietušajam nodarīti miesas bojājumi; izvarošana, seksuāls uzbrukums, seksuālas attiecības ar nepilngadīgo un nepilngadīgo seksuāla pavešana saskaņā ar Kriminālkodeksa 218.–221. pantu; sliktas izturēšanās pret nepilngadīgajiem saskaņā ar Kriminālkodeksa 197. pantu, kā arī cilvēku tirdzniecība un izmantošana un neaizsargātu personu tirdzniecības un izmantošanas mēģinājums, jūs varat vērsties pēc palīdzības probācijas dienestos.

Vai policija automātiski mani nosūtīs cietušo atbalsta saņemšanai?

Jā, tiesu iestādēm ir jānosūta jūs šādu pakalpojumu saņemšanai.

Kā tiek aizsargāts mans privātums?

Ja tiesu iestādes kriminālizmeklēšanas vai tiesvedības laikā uzskata, ka jūsu sniegtās informācijas vai citu iemeslu dēļ var tikt aizskarts jūsu privātums vai cieņa, tās pēc savas iniciatīvas vai pēc jūsu pieteikuma var veikt pasākumus jūsu konfidencialitātes un privātuma aizsardzībai, piemēram: aizsargāt jūsu personas datus;

ja ar citiem pasākumiem nav pietiekami, veikt jūsu uzklautšanu, izmantojot audiovizuālus līdzekļus un izmainot jūsu balsi un attēlu, nenosakot jums pienākumu ierasties klātienē;

noteikt, ka jūsu iztaujāšanas laikā tiesas sēde ir slēgta.

Turklāt tiesvedības laikā tiesa var aizliegt publicēt tekstus, zīmējumus, fotogrāfijas vai attēlus, kas varētu atklāt jūsu identitāti.

Tiesa var arī pasludināt tiesas sēdi par slēgtu, ja atklātā sēdē varētu tikt skarta jūsu cieņa vai privātums.

Probācijas dienesta darbiniekiem pret to rīcībā esošajiem datiem, tstenojot savas pilnvaras, ir jāizturas kā pret konfidencialu informāciju. Izņēmums no šā noteikuma ir informācija, kas tiek sniegta tiesu iestādēm kriminālprocesa ietvaros. Konsultantiem, dienestu vadītājiem un inspektoriem ir jāsauglabā to rīcībā esošo dokumentu konfidencialitāte, gan pildot savus amata pienākumus, gan sabiedrībā. Informāciju par dienestā reģistrētajām lietām, kā arī jebkādu informāciju, kas saistīta ar konkrēto organizāciju un tās darbību, dara pieejamu plašsaziņas līdzekļiem, ievērojot to personu datu konfidencialitāti, kas ir dienesta pakalpojumu saņēmēji.

Vai man ir jāziņo par noziedzīgu nodarījumu, lai man būtu pieejams cietušo atbalsts?

Lai varētu saņemt cietušo atbalsta pakalpojumus, jums ir jāziņo attiecīgajām struktūrām par noziedzīgu nodarījumu.

Personas aizsardzība apdraudējuma gadījumā

Kāda veida aizsardzība ir pieejama?

Jums ir tiesības uz aizsardzības pasākumiem gan kriminālizmeklēšanas, gan tiesvedības laikā, ja tiesu iestādes uzskata, ka jums varētu draudēt briesmas. Ir ļoti svarīgi, lai jūs zinātu, ka — gadījumā, ja tiesu iestādes uzskata, ka jums varētu draudēt briesmas jūsu sniegtās informācijas vai citu iemeslu dēļ, — tās pēc jūsu pieteikuma vai pēc savas iniciatīvas var veikt noteiktus pasākumus, lai nodrošinātu jūsu aizsardzību, piemēram:

jūsu mājokļa vai pagaidu dzīvesvietas novērošanu vai apsardzi;

jūsu vai jūsu ģimenes locekļu pavadīšanu un aizsardzību pārvietošanās laikā;

jūsu identitātes datu aizsardzību (lai aizsargātu jūsu identitāti, lietā var netikt iekļauti personas dati, norādot, ka šī informācija ir slepena);

ja ar citiem pasākumiem nav pietiekami, — jūsu uzklaušīšanu, izmantojot audiovizuālus līdzekļus un izmainot jūsu balsi un attēlu, nenosakot jums pienākumu ierasties klātienē (šādā gadījumā jums nav jāierodas pie policijas amatpersonas, prokurora vai tiesneša un jūs neatradīsities tajā pašā vietā, kur pārkāpējs);

noteikt, ka jūsu iztaujāšanas laikā tiesas sēde ir slēgta.

Turklāt tiesvedības laikā tiesa var aizliegt publicēt tekstus, zīmējumus, fotogrāfijas vai attēlus, kas varētu atklāt jūsu identitāti.

Tāpat, ja jūs esat liecinieks kriminālprocesā vai sniežat informāciju, kas palīdz tiesu iestādēm atrisināt ar smagiem noziegumiem saistītas lietas vai novērst būtiska kaitējuma rašanos, pat ja neesat iesaistīts lietā, jūs varat lūgt policijas amatpersonai vai prokuroram, kas veic izmeklēšanu, iekļaut jūs liecinieku aizsardzības programmā. Minētā programma ietver vairākus pasākumus, piemēram:

jūsu identitātes slēpšanu, tostarp jūs varat piedalīties sēdēs ar audiovizuālu līdzekļu starpniecību un var nodrošināt, ka jūsu balss vai attēls tiek izmainīts;

policijas apsardzību jūsu mājai un policijas eskortu ceļā uz kriminālizmeklēšanas struktūrām;

pārvietošanu;

identitātes maiņu, tostarp jūsu ārējā izskata izmainīšanu, ja tas ir nepieciešams.

Ja jūs piedalāties liecinieku aizsardzības programmā, jūs varēsiet izmantot papildu palīdzību, piemēram:

saistībā ar iekļaušanos atšķirīgā sociālajā vidē;

saistībā ar jaunas profesionālās kvalifikācijas iegūšanu;

jums var tikt nodrošināta jauna darbvietā;

jūs saņemsiet finansiālu atbalstu līdz jaunas darbvietas atrašanai.

Ja nepieciešams, liecinieku aizsardzības programmā var piedalīties arī jūsu pirmās pakāpes radnieki (piem., bērni vai vecāki) un laulātais.

Ja jūs neesat iekļauts liecinieku aizsardzības programmā kriminālizmeklēšanas laikā, jūs varat pieteikties šai programmai tiesvedības laikā.

Atkarībā no noziedzīgā nodarījuma veida ir pieejama papildu aizsardzība:

ja jūs esat cietis no vardarbības ģimenē, jūs varat lūgt tiesu aizliegt pārkāpējam uzturēties jūsu kopīgajā mājoklī. Vai arī jūs kā cietušais varat tikt izmitināts centrā, kas paredzēts no vardarbības ģimenē cietušām personām. Šāda izmitināšana ir pieejama tikai steidzamos gadījumos, kad jūsu drošības nolūkā ir nepieciešama izolēšana no pārkāpēja vai kad to rakstiski ir atļāvis par jūsu lietu atbildīgais ģimenes lietu asistents. Minētajā centrā jums bez maksas ir pieejama naktsmītne un jūs bez maksas varat saņemt pārtiku, medicīnisko aprūpi, psiholoģisko palīdzību un juridisko palīdzību;

ja jūs esat cietis no cilvēku tirdzniecības, jūs varat tikt izmitināts cietušo aizsardzības centrā. Izmitināšana parasti ir pieejama uz 10 dienu laikposmu, bet tiesa var pagarināt jūsu uzturēšanos līdz tiesvedības beigām. Ja nepieciešams, policija var nodrošināt fizisko aizsardzību kriminālprocesa laikā. Ja jūs esat cilvēku tirdzniecības upuris, tiesas sēde nebūs atklāta.

Ja uzskatāt, ka jums draud briesmas, jums ir jāinformē policijas amatpersona, prokurors vai tiesnesis un jāsniedz pēc iespējas vairāk informācijas.

Minētie pasākumi ir pieejami gan kriminālizmeklēšanas, gan tiesvedības stadijā.

Kas man var piedāvāt aizsardzību?

Jūsu aizsardzību nodrošinās Rumānijas policija.

Vai kāds izskatīs manu lietu, lai novērtētu, vai pārkāpējs nevarēs man kaitēt turpmāk?

Ja pēc kriminālprocesa pabeigšanas jums joprojām draud briesmas, tiesu iestādes apsvērs iespēju jūs iekļaut liecinieku aizsardzības programmā, ja jūs tajā jau neesat iekļauts.

Attiecībā uz cilvēku tirdzniecības upuriem šo risku izvērtēs specializētas policijas struktūras.

Vai kāds izskatīs manu lietu, lai novērtētu, vai saistībā ar krimināltiesvedības sistēmu man netiks nodarīts turpmāks kaitējums (izmeklēšanas un iztiesāšanas laikā)?

Jā, jūsu lieta var tikt izvērtēta. Piemēram, noteiktu kategoriju noziedzīgu nodarījumu gadījumā (vardarbība ģimenē, izvarošana, seksuāls uzbrukums utt.) cietušos pēc to lūguma uzklaušīs tikai tā paša dzimuma personas.

Lai izvairītos no turpmāka kaitējuma nodarīšanas cietušajam, cietušo pusi atkārtoti iztaujās tikai tad, ja tas ir noteikti nepieciešams kriminālprocesa mērķiem.

Lai izvairītos no turpmāka kaitējuma nodarīšanas cietušajam, liekot tam atkārtoti piedalīties uzklaušīšanā tiesu iestādēs, kriminālprocesa tiesību akti arī paredz, ka cietušais, kas iesniedzis sūdzību par noziedzīgu nodarījumu, ir jāuzklaušas nekavējoties vai, ja tas nav iespējams, — pēc sūdzības iesniegšanas, bez nepamatotas kavēšanās.

Cits pasākums cietušā labā ir viņa neinformēšana par pārkāpēja atbrīvošanu, ja cietušais nav īpaši lūdzis, lai viņu par to informētu.

Kāda aizsardzība ir pieejama īpaši neaizsargātiem cietušajiem?

Ja jūs esat neaizsargāts cietušais, jūs varat izmantot aizsardzības pasākumus, kas sīki izklāstīti iepriekšējās atbildēs par liecinieku aizsardzību.

Vai man ir īpašas tiesības, ja esmu nepilngadīgs?

Ja jūs esat bērns, kas cietis no izmantošanas, vardarbības, aizskārums, nolaidības, nepienācīgas aprūpes vai cita noziedzīga nodarījuma, par šo noziedzīgu nodarījumu policijai var ziņot jebkura persona, arī jūs pats.

Nepilngadīgos jau sākotnēji uzskata par neaizsargātiem cietušajiem, un iestādēm jūs ir jāinformē par to, kādus aizsardzības pasākumus jūs varat saņemt.

Nepilngadīgie var saņemt palīdzību no Bērnu tiesību aizsardzības un adopcijas valsts iestādes. Ja jums draud briesmas, jūs varat iesniegt pieteikumu par tiesas rīkojuma izdošanu, ar kuru jums tiku atļauts uzturēties vietā, kur jūs varat saņemt aizsardzību (piem., citā ģimenē vai īpašā centrā).

Ja jūs izsauc ierasties kriminālizmeklēšanas struktūrās un jums vēl nav 14 gadu, jums ir jāierodas kopā ar saviem vecākiem vai aizbildni. Ja jūs vecāki vai aizbildņi ir iesaistīti kriminālprocesā vai varētu būt ieinteresēti ietekmēt jūsu liecību, iztaujāšana notiks radnieka vai citas tādas personas klātbūtnē, kuru iecēlusi policijas amatpersona, prokurors vai tiesnesis.

Turklāt tiesu iestādes var izlemt, ka ir nepieciešama psihologa klātbūtnē, lai jums palīdzētu iztaujāšanas laikā. Jūs varat to lūgt tiesu iestādēs.

Iztaujāšana ir jāieraksta, bet gadījumā, ja tas nav iespējams, — jāprotokolē.

Jūsu uzklauššanu var veikt viena un tā pati persona īpaši projektētās un pielāgotās telpās, ja tas ir iespējams.

Dažu kategoriju noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā cietušā iztaujāšanu var veikt tā paša dzimuma persona. Ar jums kopā var ierasties arī jūsu izvēlēta persona.

Jums visā procesa laikā ir tiesības uz juridisko pārstāvi. Ja jums nav jurista, tiesa jums palīdzēs to atrast. Ja jūsu ģimene nevar atļauties samaksāt par jurista pakalpojumiem, jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību.

Manas ģimenes loceklis ir miris noziedzīga nodarījuma rezultātā. Kādas ir manas tiesības?

Tādas personas laulātajam, bērnam vai apgādājamajam, kas mirusi slepkavības vai slepkavības atbildību pastiprinošos apstākļos rezultātā saskaņā ar Kriminālkodeksa 188. un 189. pantu, vai tīšu noziedzīgu nodarījumu rezultātā, ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību un finansiālu kompensāciju no valsts.

Papildus minētajiem gadījumiem bezmaksas juridiskā palīdzība ir pieejama arī saistībā ar citu kategoriju noziedzīgiem nodarījumiem, ja cietušā ikmēneša ienākumi uz vienu ģimenes loekli nepārsniedz valsts minimālo pamata darba algu, kāda noteikta attiecīgajā gadā, kad iesniedz pieteikumu bezmaksas juridiskās palīdzības saņemšanai.

Manas ģimenes loceklis ir cietis noziedzīga nodarījuma rezultātā. Kādas ir manas tiesības?

Lūdzam skatīt iepriekš norādīto informāciju.

Vai man ir pieejami mediācijas pakalpojumi? Kādi ir nosacījumi? Vai es mediācijas laikā būšu drošībā?

Mediācija ir iespējama tikai krimināltiesībās uzskaitītu mazāk smagu noziegumu gadījumā. Šo procedūru var piemērot tikai tad, ja gan jūs, gan pārkāpējs piekrist tajā piedalīties. Mediācijas procedūrā jūs uzaicinās piedalīties virknē tikšanās ar pārkāpēju, lai apspriestu samierināšanās iespēju. Tikšanās sekmēs persona, ko sauc par mediatoru. Ja procedūra noslēdzas ar samierināšanos, jūs varat atsaukt savu sūdzību pret pārkāpēju un lieta tiks izbeigta. Turpretī tad, ja procedūra nav bijusi sekmīga, kriminālprocess turpināsies tā, it kā mediācija nemaz nebūtu notikusi.

Kur es varu atrast likumus, kuros noteiktas manas tiesības?

Likums Nr. 135/2010 par Kriminālprocesa kodeksu, ar grozījumiem un papildinājumiem (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)

Likums Nr. 678/2001 par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu, ar grozījumiem un papildinājumiem (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)

Valdības lēmums Nr. 1216/2001, ar ko apstiprina valsts rīcības plānu cilvēku tirdzniecības apkarošanai (*Hotărârea de Guvern nr. 1.216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)

Likums Nr. 211/2004 par noteiktiem pasākumiem noziedzīgos nodarījumos cietušo aizsardzībai, ar grozījumiem un papildinājumiem (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)

Valdības 2007. gada 10. oktobra Lēmums Nr. 1238, ar ko apstiprina valsts īpašos standartus attiecībā uz specializētajiem palīdzības pakalpojumiem cilvēku tirdzniecības upuriem (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

Likums Nr. 217/2003 par vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu, ar grozījumiem un papildinājumiem (*Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)

Likums Nr. 272/2004 par bērnu tiesību veicināšanu un aizsardzību, ar grozījumiem un papildinājumiem (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)

Likums Nr. 682/2002 par liecinieku aizsardzību, ar grozījumiem un papildinājumiem (*Legea 682/2002 privind protecția marturilor*)

Likums Nr. 192/2006 par mediāciju un mediatora profesijas organizāciju, ar grozījumiem un papildinājumiem (*Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Lapa atjaunināta: 18/10/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

Kā es varu ziņot par noziedzīgu nodarījumu?

Ja jūs esat cietis no noziedzīga nodarījuma, jūs par to varat ziņot policijai (vai prokuroram) mutiski vai rakstiski. Jūs varat arī lūgt citai personai ziņot par noziedzīgu nodarījumu jūsu vietā, bet jums šī persona rakstiski ir jāpilnvaro. Rakstiskā un parakstītā pilnvara tiks pievienota lietas materiāliem.

Jūsu vietā par noziedzīgu nodarījumu var ziņot arī jūsu laulātais, bērni vai jūsu jurists. Ja jūs esat cietis no vardarbības ģimenē, jebkurš jūsu ģimenes loceklis var ziņot policijai par šo noziedzīgo nodarījumu.

Jūs varat ziņot par noziedzīgu nodarījumu arī tad, ja esat noziedzīga nodarījuma rezultātā mirušās personas laulātais vai pilngadīgs bērns.

Ja jūs izvēlaties par noziedzīgu nodarījumu ziņot mutiski, jums ir jādodas uz policijas iecirkni. Policijas amatpersona, kas pieņem jūsu ziņojumu, to rakstiski fiksēs protokolā un lūgs jūs to parakstīt. Arī rakstiski ziņojumi ir jāparaksta.

Jūsu ziņojumā ir jānorāda jūsu vārds, nodarbošanās, dzīvesvietas adrese un detalizēts notikušā apraksts. Ja jūs zināt, kas ir pārkāpējs, jums ir jānorāda visa jums zināmā informācija par viņu, kā arī visi ar notikumu saistītie pierādījumi. Noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā jūs varat sniegt arī papildu informāciju par lietu.

Ja jūs nerunājat rumāņu valodā vai nesaprotat to, jūs varat iesniegt pieteikumu valodā, kuru saprotat, un tiesu iestāde to pārtulkos. Šādā gadījumā jūs varat lūgt, lai jums domātās pavēstes tiktu izrakstītas jums saprotamā valodā.

Kā es varu uzzināt par lietas virzību?

Pēc jūsu ziņojuma policijas iestādes pārsūtīs lietu prokuratūrai, kur tai tiks piešķirts unikāls numurs.

Pēc tam, kad esat ziņojis par noziedzīgo nodarījumu, jūs varat sekot savas lietas virzībai, iesniedzot attiecīgu rakstisku lūgumu un norādot pasta adresi Rumānijā, e-pasta adresi vai elektroniskās ziņojumapmaiņas adresi, uz kuru iestādēm ir jānosūta informācija.

Ja prokurors izlemj nodot lietu izskatīšanai tiesā, jums ir tiesības tiesas procesa laikā iepazīties ar lietu tiesas telpās. Turklāt jūs arī aicinās ierasties tiesā.

Vai man ir tiesības uz juridisko palīdzību (izmeklēšanas vai iztiesāšanas laikā)? Ja ir, tad ar kādiem nosacījumiem?

Ja jūs esat cietusī puse, jums ir tiesības saņemt juridisko palīdzību vai tikt pārstāvētam.

a. Visā kriminālprocesa gaitā jums ir tiesības uz jūsu apmaksāta un izvēlēta advokāta palīdzību. Ja pārkāpējs tiks notiesāts, jums būs iespēja no viņa atgūt izdevumus par jūsu advokāta pakalpojumu izmantošanu.

b. Ja jūs to vēlaties, jūs varat tikt pārstāvēts visā kriminālprocesa gaitā, ja vien jūsu piedalīšanās nav obligāta vai ja attiecīgi prokurors, tiesnesis vai tiesa neuzskata, ka jūsu piedalīšanās ir nepieciešama (piem., lai veiktu uzklaušāšanu).

c. Dažos gadījumos juridiskā palīdzība kriminālprocesā var tikt sniegta bez maksas, proti:

ja prokurors vai tiesnesis uzskata, ka jūs nespējat sevi aizstāvēt, un jums nav advokāta, kura pakalpojumi būtu apmaksāti;

ja jūs esat nepilngadīgs un vēl neesat ieguvis pilnu rīcībspēju (laulības rezultātā vai ar tiesas nolēmumu);

ja jūs esat cietušais kāda no tālāk minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem rezultātā: slepkavības mēģinājums un slepkavības mēģinājums atbildību

pastipriņošos apstākļos; miesas bojājumi; tiši noziedzīgi nodarījumi, kuru rezultātā cietušajam nodarīti miesas bojājumi (jēdziens "miesas bojājumi" ir definēts Kriminālkodeksā); izvarošana, seksuāls uzbrukums, seksuālas attiecības ar nepilngadīgo, nepilngadīgo seksuāla pavešana;

ja jūs esat cietušā, kurš miris slepkavības, slepkavības atbildību pastipriņošos apstākļos vai cita tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā, laulātais, bērns vai cits apgādājamais;

pēc jūsu lūguma — ja jūs esat cietis citu tādu noziedzīgu nodarījumu rezultātā, kas nav minēti iepriekš, un ja jūsu mēneša ienākumi uz katru ģimenes loekli nav augstāki kā ar likumu noteiktā minimālā bruto darba alga. Pieteikums par bezmaksas juridiskās palīdzības saņemšanu ir jāiesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā ir jūsu dzīvesvieta.

Šādos gadījumos bezmaksas juridiskā palīdzība ir pieejama tikai tad, ja jūs par noziedzīgu nodarījumu esat ziņojis policijai vai prokuroram 60 dienās no tā izdarīšanas brīža vai — ja jūs nevarējāt paziņot par noziedzīgu nodarījumu — 60 dienās no brīža, kad beidzās apstākļi, kas jums liedza iespēju paziņot.

Ja jūs vēlaties saņemt bezmaksas juridisko palīdzību, jums ir jāiesniedz pieteikums attiecīgi prokuroram vai tiesai, kas veiks nepieciešamās darbības.

Bezmaksas juridiskā palīdzība jums ir pieejama līdz kriminālprocesa beigām.

Vai es varu prasīt, lai tiktu atļūdzināti izdevumi (saistībā ar piedalīšanos izmeklēšanā vai iztiesāšanā)? Ja varu, tad ar kādiem nosacījumiem?

Jūs varat lūgt, lai tiktu atļūdzināti jūsu juridiskie izdevumi. Tiesa pieņems lēmumu, kāda daļa no jūsu izdevumiem ir jāatļūdzina un kam tas ir jādara.

Ja jūs procesā piedalāties kā cietusī puse vai civilprasītājs (ja jūsu civilprasība tiek atļūauta) un ja apsūdzētais tiek atzīts par vainīgu (pat ja zināmu apstākļū dēļ viņū nenotiesā soda izciešanai), viņam vai viņai tiks uzdots segt jūsu juridiskos izdevumus.

Vai man ir pārsūdzības tiesības, ja mana lieta tiek slēgta pirms nolūkšanas tiesā?

Ja prokurors izlemj izbeigt lietu, nenododot to tiesai, jūs šo lēmumu varat apstrīdēt 20 dienās no minētā lēmuma kopijas saņemšanas dienas. Jūsu pārsūdzība ir jāiesniedz amatā augstākam prokuroram.

Ja amatā augstāks prokurors noraida jūsu sūdzību, jūs varat pārsūdzēt viņa lēmumu piekritīgās rajona tiesas prejudiciālās palātas tiesnesim.

Vai es varu iesaistīties iztiesāšanā?

Jūs varat iesaistīties kriminālprocesā šādi:

- kā cietušais (cietusī puse)

Ja jums ir radīts kaitējums noziedzīga nodarījuma rezultātā, jūs varat piedalīties procesā kā cietušais un jums ir vairākas procesuālas tiesības, kas izklāstītas tālāk.

- kā liecinieks

Ja jūs nevēlaties piedalīties kriminālprocesā kā cietusī puse, jums par to ir jāinformē tiesu iestāde, kas izskata jūsu lietu. Tomēr minētā tiesu iestāde joprojām var jūs uzklaušīt liecinieka statusā, ja uzskata to par nepieciešamu. Ja jūs aicina uzklaušīšanai liecinieka statusā, jums ir jāierodas un jāizklāsta viss, ko zināt par nodarījumu.

- kā civilprasītājs

Ja jūs vēlaties pieprasīt kompensāciju par noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto kaitējumu, jums ir jāiesniedz civilprasība, tādējādi kļūstot par civilprasītāju kriminālprocesā.

Parasti tiesas sēdes ir atklātas un jūs varat apmeklēt sēdes neatkarīgi no jūsu procesuālā statusa. Tomēr tiesa var lemt, ka tiesas sēdes būs slēgtas, ja šādam lēmumam ir pietiekams pamats. Šādā gadījumā jūs varēsiet piedalīties tiesas sēdēs tikai tad, ja jūsu statuss būs "cietusī puse" vai "civilprasītājs".

Jums tiesas sēžu zālē obligāti ir jāatrodas tikai tad, ja jūs esat izsaukts uz iztaujāšanu (piem., kā liecinieks).

Kāds ir mans oficiālais statuss tieslietu sistēmā? Piemēram, vai es esmu (vai varu izvēlēties būt) cietušais, liecinieks, civilprasītājs vai privātpārsūdzības uzturētājs?

Ja jūs esat cietis noziedzīga nodarījuma rezultātā, jūsu statuss tieslietu sistēmā var būt kāds no turpmāk minētajiem:

- cietušais (cietusī puse)

Ja jums ir radīts kaitējums noziedzīga nodarījuma rezultātā, jūs varat piedalīties procesā kā cietušais un jums ir vairākas procesuālas tiesības, kas izklāstītas tālāk.

- civilprasītājs

Ja jūs vēlaties pieprasīt kompensāciju par noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto kaitējumu, jums ir jāiesniedz civilprasība, tādējādi kļūstot par civilprasītāju kriminālprocesā.

- liecinieks

Ja jūs nevēlaties piedalīties kriminālprocesā kā cietusī puse, jums par to ir jāinformē tiesu iestāde, kas izskata jūsu lietu. Tomēr minētā tiesu iestāde joprojām var jūs uzklaušīt liecinieka statusā, ja uzskata to par nepieciešamu. Šādā gadījumā jūs tiksiet aicināts uz iztaujāšanu un jums lūgs sniegt sīku informāciju par notikušo. Ja jūs aicina ierasties uz iztaujāšanu, jūsu klātbūtne ir obligāta.

Kādas ir manas tiesības un pienākumi šajā statusā?

Ja jūs piedalāties kriminālprocesā kā cietusī puse vai civilprasītājs, jums ir vairākas procesuālas tiesības.

Kriminālizmeklēšanas laikā:

- jums ir tiesības pieprasīt kompensāciju par noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto kaitējumu. Šai nolūkā jums ir jāklūst par civilprasītāju kriminālprocesā vai jāceļ atsevišķa civilprasība. Jūs varat klūst par civilprasītāju jebkurā kriminālizmeklēšanas procesa brīdī.

Lai klūtu par civilprasītāju procesā, jums tas vai nu ir jālūdz mutiski policijas amatpersonai vai prokuroram, vai arī ir jāiesniedz rakstisks pieteikums policijas amatpersonai vai prokuroram, kas strādā ar jūsu lietu. Pieteikumā ir jānorāda prasītā kompensācija, pamatojums un attiecīgie pierādījumi.

Pirmajā iztaujāšanā prokurors vai policijas amatpersona jūs informēs, ka varat klūst par civilprasītāju procesā;

- jums ir tiesības pieprasīt juridisko izdevumu atļūdzināšanu. Tiesa pieņems lēmumu, kāda daļa no jūsu izdevumiem ir jāatļūdzina un kam tas ir jādara.

Ja jūs procesā piedalāties kā cietusī puse vai civilprasītājs (ja jūsu civilprasība tiek atļūauta) un ja apsūdzētais tiek atzīts par vainīgu (pat ja zināmu apstākļū dēļ viņū nenotiesā soda izciešanai), viņam vai viņai tiks uzdots segt jūsu juridiskos izdevumus;

- jums ir tiesības saņemt informāciju par izmeklēšanas gaitu un, ja prokurors nolemj lietu nenodot tiesai, — minētā lēmuma kopiju. Šai nolūkā jums ir jāiesniedz lūgums policijas amatpersonai vai prokuroram, kas strādā ar attiecīgo lietu, un jānorāda pasta adrese Rumānijā, e-pasta adrese vai elektroniskās ziņojumapmaiņas adrese informācijas saņemšanai. Ja prokurors nolemj lietu virzīt iztiesāšanai tiesā, jūs izsauks uz tiesu;

- tiesības saņemt mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumus, ja jūs nerunājat rumāņu valodā vai nesaprotat to. Ja jūs nerunājat rumāņu valodā, visā kriminālprocesa gaitā jums tiks nodrošināti bezmaksas tulka pakalpojumi;

- jums ir tiesības uz jurista palīdzību visā kriminālprocesa gaitā. Īpašos gadījumos (piem., ja prokurors uzskata, ka jūs nespējat sevi aizstāvēt, vai ja jūs esat nepilngadīgais, kas vēl nav ieguvis pilnu rīcībspēju, ja jūs esat cietušais noteiktu noziedzīgu nodarījumu rezultātā, ja jūsu ienākumi ir zemāki par noteiktu robežu utt. — lūdzam skatīt atbildi uz iepriekšējo jautājumu) jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību;

- jums ir tiesības uz pārstāvību visā kriminālprocesa gaitā, ja vien jūsu piedalīšanās nav obligāta vai ja attiecīgi prokurors, tiesnesis vai tiesa neuzskata, ka jūsu piedalīšanās ir nepieciešama (piem., lai veiktu uzklausišanu);

- jums vai jūsu advokātam ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem. Tomēr iepazīšanās ar lietas materiāliem notiek saskaņā ar īpašiem noteikumiem, par kuriem informēs prokuratūras kanceleja;

- jums ir tiesības tikt uzaicinātam uz iztaujāšanu pie policijas amatpersonas vai prokurora, kas strādā ar attiecīgo lietu. Jūs varat lūgt, lai iztaujāšanā piedalās gan jūsu juridiskais pārstāvis, ja tāds ir, gan jūsu izvēlēta persona, kuras klātbūtnei iztaujāšanā jūs uzskatāt par noderīgu. Tiesu iestāde jūsu lūgumu var noraidīt tikai tad, ja tam ir pamatots iemesls.

Ja jūs ziņojat par noziedzīgu nodarījumu pret jums, tiesu iestādei ir jāsaukuma nekavējoties. Ja tas nav iespējams, jūs ir jāuzklausa iespējami drīz pēc paziņošanas par noziedzīgu nodarījumu.

Jūs varat lūgt, lai jūs uzklausa tā paša dzimuma persona, ja esat cietis no vardarbības ģimenē, izvarošanas vai cita veida seksuāla uzbrukuma, sliktas izturēšanās pret nepilngadīgajiem, aizskaršanas, seksuālas uzmācības, kā arī citos gadījumos, kad ir jāaizsargā jūsu privātums. Tiesu iestāde jūsu lūgumu var noraidīt tikai tad, ja tam ir pamatots iemesls;

- jums ir tiesības iesniegt pierādījumus un celt citus ar lietas noregulēšanu saistītus prasījumus. To jūs varat darīt iztaujāšanas laikā vai ar atsevišķu pieteikumu, kas jāiesniedz tiesu iestādei, kura strādā ar jūsu lietu;

- ja pārkāpējs ir turēts pirmstiesas apcietinājumā un pēc tam ticis atbrīvots, jums ir tiesības tikt informētam par viņa atbrīvošanu. Pirmās iztaujāšanas laikā jūs informēs par šīm tiesībām un jautās jums, vai vēlaties, lai jūs informētu par pārkāpēja atbrīvošanu;

- jūs varat pārsūdzēt saistībā ar jūsu lietu veiktās darbības. Pārsūdzību iesniedz attiecīgās lietas uzraugošajam prokuroram, ja minēto darbību veikusi policijas amatpersona, vai amatā augstākam prokuroram, ja minēto darbību veicis jūsu lietas prokurors.

Ja jūs pārsūdzat prokurora lēmumu izbeigt krimināllietu un jūsu pārsūdzība tiek noraidīta, jūs šo lēmumu varat pārsūdzēt prejudiciālās palātas tiesnesim.

Iztiesāšanas laikā:

- jums ir tiesības pieprasīt kompensāciju par noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto kaitējumu. Šai nolūkā jums ir jāklūst par civilprasītāju kriminālprocesā vai jāceļ atsevišķa civilprasība.

Ja jūs esat piedalījies kriminālizmeklēšanā kā civilprasītājs, jūs šo statusu varat saglabāt arī iztiesāšanas laikā.

Ja jūs neesat piedalījies kriminālizmeklēšanā kā civilprasītājs, jūs joprojām varat kļūt par civilprasītāju iztiesāšanas stadijā, pirms sākas izskatīšana pēc būtības. Jūs par to informēs, kad jūs tiksiet aicināts uz pirmo tiesas sēdi.

Jūs varat pieprasīt, lai jums tiktu piešķirts civilprasītāja statuss iztiesāšanas stadijā, to piesakot mutiski tiesai vai iesniedzot attiecīgu rakstisku pieteikumu. Pieteikumā ir jānorāda prasītā kompensācija, pamatojums un attiecīgie pierādījumi;

- jums ir tiesības pieprasīt juridisko izdevumu atlīdzināšanu. Tiesa pieņems lēmumu, kāda daļa no jūsu izdevumiem ir jāatdod un kam tas ir jādara.

Ja jūs procesā piedalāties kā cietusī puse vai civilprasītājs (ja jūsu civilprasība tiek atļauta) un ja apsūdzētais tiek atzīts par vainīgu (pat ja zināmu apstākļu dēļ viņu nenotiesā soda izciešanai), viņam vai viņai tiks uzdots segt jūsu juridiskos izdevumus;

- ja jūs nerunājat rumāņu valodā vai nesaprotat to, jums ir tiesības saņemt mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumus. Ja jūs nerunājat rumāņu valodā, visā kriminālprocesa gaitā jums tiks nodrošināti bezmaksas tulka pakalpojumi;

- jums ir tiesības uz jurista palīdzību visā kriminālprocesa gaitā. Īpašos gadījumos (piem., ja prokurors uzskata, ka jūs nespējat sevi aizstāvēt, vai ja jūs esat nepilngadīgais, kas vēl nav ieguvis pilnu rīcībspēju, ja jūs esat cietušais noteiktu noziedzīgu nodarījumu rezultātā, ja jūsu ienākumi ir zemāki par noteiktu robežu utt. — lūdzam skatīt atbildi uz iepriekšējo jautājumu) jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību;

- jums ir tiesības uz pārstāvību visā kriminālprocesa gaitā, ja vien jūsu piedalīšanās nav obligāta vai ja attiecīgi prokurors, tiesnesis vai tiesa neuzskata, ka jūsu piedalīšanās ir nepieciešama (piem., lai veiktu uzklausišanu);

- jums vai jūsu advokātam ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem. Tomēr iepazīšanās ar lietas materiāliem notiek saskaņā ar īpašiem noteikumiem, par kuriem informēs tiesas kanceleja;

- jums ir tiesības tikt uzklausiņam tiesas procesā. Tiesa izsauks jūs ierasties sēdē un uzdos jums ar noziedzīgo nodarījumu saistītus jautājumus. Jums tiks lūgts arī atstāstīt visu, ko atceraties par notikušo;

- jums ir tiesības uzklausišanas laikā uzdot jautājumus apsūdzētajam, lieciniekiem un ekspertiem;

- jums ir tiesības izteikt iebildumus un secinājumus par krimināltiesiskiem jautājumiem lietā;

- jums ir tiesības iesniegt pierādījumus un celt citus ar lietas noregulēšanu saistītus prasījumus;

- ja pārkāpējs ir turēts pirmstiesas apcietinājumā vai notiesāts izciest sodu, jums ir tiesības tikt informētam par viņa atbrīvošanu. Ja jūs pirmajā kriminālizmeklēšanas iztaujāšanā, kurā jūs informēja par šīm tiesībām, netikāt lūdzis, lai jūs informētu par pārkāpēja atbrīvošanu, jūs to varat lūgt arī iztiesāšanas laikā — vai nu mutiski tiesā, vai rakstiski;

- kad būs pieejams nolēmums, jums to paziņos un jums būs tiesības to pārsūdzēt.

Cietušajai pusei, civilprasītājam vai lieciniekam kriminālprocesā ir arī vairāki pienākumi, kas izriet no tā, ka ir nepieciešams, lai tiesu iestādes lietā noskaidrotu patiesību un pārkāpējam iestātos atbildība:

- pienākums pēc izsaukuma sniegt liecību ierasties pie policijas amatpersonas, prokurora vai tiesneša;

- pienākums izklāstīt visu, kas jums zināms par notikušo; jums ir jāņem vērā, ka — gadījumā, ja sniegs nepatiesu informāciju tiesu iestādēm, — jūs varat apsūdzēt un notiesāt par nepatiesu liecību. Jūs varat atteikties sniegt liecības, ja esat apsūdzētais laulātais vai tuvs radnieks. Jūs varat atteikties atbildēt arī tad, ja jautājumi ir saistīti ar dienesta noslēpumu, kas jums ir jāglabā;

- pienākums informēt tiesu iestādes par adreses maiņu, lai tās varētu ar jums sazināties un nosūtīt jums turpmākus paziņojumus par procesu;

- jums ir jāizturas pieklājīgi un jāizrāda cieņa tiesas sēdes svinīgumam. Pretējā gadījumā tiesa var noteikt, ka jūs ir jāizraidā no tiesas zāles.

Gan kriminālizmeklēšanas, gan tiesas procesa laikā jums ir tiesības uz aizsardzības pasākumiem, ja tiesu iestādes uzskata, ka jums varētu draudēt briesmas, vai ja jūs esat cietušais konkrētu noziedzīgu nodarījumu rezultātā, kas varētu aizskart jūsu privātumu vai cieņu.

Ir ļoti svarīgi, lai jūs zinātu, ka — gadījumā, ja tiesu iestādes uzskata, ka jums varētu draudēt briesmas vai ka varētu tikt skarts jūsu privātums vai cieņa jūsu sniegtās informācijas vai citu iemeslu dēļ, — tās pēc jūsu pieteikuma vai pēc savas iniciatīvas var veikt noteiktus pasākumus, lai nodrošinātu jūsu aizsardzību, piemēram:

jūsu mājokļa vai pagaidu dzīvesvietas novērošanu vai apsardzi;

jūsu vai jūsu ģimenes locekļu pavadīšanu un aizsardzību pārvietošanās laikā;

jūsu personas datu aizsardzību;

ja ar citiem pasākumiem nav pietiekami, veikt jūsu uzklaušīšanu, izmantojot audiovizuālus līdzekļus un izmainot jūsu balsi un attēlu, nenosakot jums pienākumu ierasties klātienē;

noteikt, ka jūsu iztaujāšanas laikā tiesas sēde ir slēgta.

Tiesnesis var noteikt, ka ir jāriko slēgta sēde, ja tas tiek uzskatīts par nepieciešamu jūsu aizsardzībai tiesas procesa laikā. Jūs varat arī lūgt, lai tiesnesis pasludina sēdi par slēgtu.

Turklāt tiesvedības laikā tiesa var aizliegt publicēt tekstus, zīmējumus, fotogrāfijas vai attēlus, kas varētu atklāt jūsu identitāti.

Ja jūs esat *liecinieks*, jums ir arī tiesības saņemt atbalstu, ko sniedz citi īpaši liecinieku aizsardzības pasākumi. Ja uzskatāt, ka jums draud briesmas, jums ir jāinformē policijas amatpersona, prokurors vai tiesnesis un jāsniedz pēc iespējas vairāk informācijas.

Vai es varu sniegt liecību vai iesniegt pierādījumus tiesas procesa laikā? Ja varu, tad ar kādiem nosacījumiem?

Jā. Ja jūs esat izvēlēties piedalīties iztiesāšanā, gan prokurors vai policijas amatpersona, gan tiesnesis var jūs uzklaut kā cietušo pusi vai kā civilprasītāju. Prokurors vai policijas amatpersona jūs izsauks ierasties policijas vai prokuratūras telpās uz iztaujāšanu, kā arī iztiesāšanas laikā jūs aicinās uz uzklaušīšanu procesā.

Kādu informāciju es saņemšu tiesas procesa laikā?

Kriminālizmeklēšanas laikā jūs varat saņemt informāciju par lietas virzību un tāda dokumenta kopiju, kurā izklāstīts prokurora lēmums par to, vai ir lietderīgi lietu nodot izskatīšanai tiesā. Šai nolūkā jums ir jāiesniedz lūgums policijas amatpersonai vai prokuroram, kas strādā ar attiecīgo lietu, un jānorāda pasta adrese Rumānijā, e-pasta adrese vai elektroniskās ziņojumapmaiņas adrese informācijas saņemšanai.

Iztiesāšanas laikā jūs izsauks uz pirmo tiesas sēdi un informēs, ka jūs procesā varat kļūt par civilprasītāju. Citus uzaicinājumus uz nākamajām sēdēm jūs nesaņemsiet. Par lietas virzību un turpmāko sēžu datumiem jūs uzzināsiet, apmeklējot tiesas sēdes vai iepazīstoties ar lietas materiāliem. Tomēr jūs izsauks tad, ja jūs vajadzēs iztaujāt.

Tiklīdz būs pieejams nolēmums, tā kopija tiks jums piegādāta.

Ja jūs nesaprotat rumāņu valodu, jums tiks izsniegts nolēmuma kopsavilkums (ziņojums par tiesas spriedumu, plaši neizklāstot argumentus) jums saprotamā valodā. Pamatojums jums tiks izsniegts rumāņu valodā, un tā pārtulkošanai jūs varat izmantot pieejamos tulkošanas pakalpojumus.

Vai es varēšu piekļūt lietas materiāliem?

Jā, jums vai jūsu advokātam ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem. Lai izmantotu šīs tiesības, jums ir jāierodas prokuratūras vai tiesas kancelejā, kur glabājas jūsu lieta, un jāiesniedz attiecīgs pieteikums.

Tomēr iepazīšanās ar lietas materiāliem notiek saskaņā ar īpašiem noteikumiem, par kuriem informēs kanceleja.

Jums ir tiesības saņemt informāciju par nosacījumiem un procedūru, saskaņā ar kuru notiek iekļaušana liecinieku aizsardzības programmā.

Lapa atjaunināta: 18/10/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsaucies. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

3 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

Vai es varu pārsūdzēt nolēmumu?

Iztiesāšana noslēdzas ar tiesas lēmumu (spriedumu), kurā tiesa var noteikt apsūdzētā notiesāšanu vai atļaušanu, soda atcelšanu vai atlikšanu, kriminālprocesa izbeigšanu. Lēmumu paziņos atklātā tiesas sēdē. Ja jūs esat piedalījies iztiesāšanā kā cietušais un/vai civilprasītājs, jūs saņemsiet tiesas lēmuma kopiju pa pastu.

Ja jūs neapmierina tiesas lēmums, jūs to varat pārsūdzēt. Jūs varat iesniegt pārsūdzību tikai tad, ja esat piedalījies iztiesāšanā kā cietušais vai civilprasītājs.

Jūs varat pārsūdzēt lēmumu arī kā liecinieks, bet tikai attiecībā uz daļu par juridisko izdevumu un zaudējumu atlīdzināšanu, uz ko jums ir tiesības.

Ja jūs esat cietušais vai civilprasītājs, pārsūdzības iesniegšanas termiņš ir 10 dienas pēc lēmuma protokola kopijas saņemšanas.

Ja jūs esat bijis liecinieks, jūs varat iesniegt pārsūdzību uzreiz pēc tam, kad ir pieņemts lēmums par juridiskajiem izdevumiem un zaudējumu atlīdzināšanu, bet ne vēlāk kā 10 dienas pēc tam, kad ir pieņemts nolēmums par lietas izšķiršanu vai — attiecīgi — kad ir paziņots nolēmums par juridiskajiem izdevumiem vai zaudējumu atlīdzināšanu.

Pārsūdzība ir jāiesniedz rakstiskā formā un ir jāparaksta. Pārsūdzību iesniedz tajā pašā tiesā, kuras lēmumu jūs pārsūdzat.

Pēc pārsūdzības saņemšanas tiesa to pārsūta augstākai tiesai, kuras kompetencē ir šādas pārsūdzības izskatīšana. Tiesas lēmuma kopijā būs norādīta informācija par to, kad un kur var iesniegt pārsūdzību.

Kādas ir manas tiesības pēc soda piespriešanas?

Spriedums stājas spēkā pēc tam, kad ir izsmeltas visas pārsūdzības iespējas. Pēc sprieduma stāšanās spēkā jūs procesā vairs nepiedalāties. Ja jūs tiesas procesa laikā esat bijis iekļauts īpašā liecinieku aizsardzības programmā, jūs varat turpināt to izmantot, kamēr tiesa nav nolēmusi, ka jums briesmas vairs nedraud.

Vai man ir tiesības uz atbalstu vai aizsardzību pēc iztiesāšanas? Ja ir, tad cik ilgi?

Bezmaksas psiholoģisko palīdzību kā atbalsta pasākumu nodrošina ne ilgāk kā trīs mēnešus. Cietušajiem, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu, ir tiesības uz bezmaksas psiholoģisko palīdzību ne ilgāk kā sešus mēnešus.

Liecinieku aizsardzības programmas ietvaros nodrošinātā aizsardzība var turpināties arī pēc iztiesāšanas. Šādas aizsardzības termiņu noteiks tiesa.

Kāda informācija man tiks sniegta, ja pārkāpēju notiesās?

Pārkāpēja notiesāšanas gadījumā jūs varat piekļūt šādu kategoriju informācijai: soda veids un ilgums (spriedumu pasludina atklātā sēdē, un pēc tam izsniedz jums šā dokumenta kopiju), informācija par izvairīšanos no soda vai atbrīvošanu uz jebkādiem nosacījumiem, ja būsiet lūdzis šādu informāciju.

Vai mani informēs, ja pārkāpējs tiks atbrīvots (tostarp pirmstermiņa vai nosacītās atbrīvošanas gadījumā) vai izbēgs no apcietinājuma?

Jā, jūs informēs par pārkāpēja atbrīvošanu vai izbēgšanu no apcietinājuma, ja jūs būsiet to lūdzis, kad tiesas struktūras uzdeva jums šādu jautājumu.

Lūdzam skatīt iepriekšējo atbildi.

Vai mani iesaistīs lēmumu pieņemšanā par atbrīvošanu vai nosacītu atbrīvošanu? Piemēram, vai es varēšu izteikt savu viedokli vai iesniegt pārsūdzību?

Jūsu loma kriminālprocesā beigsies, kad tiesas lēmums (par apsūdzētā notiesāšanu vai attaisošanu, soda izpildes atcelšanu vai atlikšanu, kriminālprocesa izbeigšanu) būs kļuvis galīgs.

Jūs netiksiet iesaistīts pārkāpēja atbrīvošanas vai nosacītas atbrīvošanas procedūrā.

Lapa atjaunināta: 18/10/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

4 - Kompensācija

Kā var pieprasīt, lai pārkāpējs atlīdzinātu zaudējumus? (piem., tiesas process, civilprasība, blakus process)

Jūs varat prasīt, lai pārkāpējs atlīdzina zaudējumus, ja kļūstat par civilprasītāju kriminālprocesā. Jums tas ir jādara, pirms ir sākusies lietas sagatavošana izskatīšanai. Tiesu iestādēm ir jūs jāinformē par šīm tiesībām. Jūs varat celt civilprasību kriminālprocesā vai nu mutiski, vai rakstiski. Taču jums ir jānorāda zaudējumi, par kuriem tiek prasīta atlīdzība, kā arī prasības pamatojums un pierādījumi, kas apliecina jūsu prasību.

Pieteikumu var iesniegt prokuratūrā vai tiesā, kas izskatīs jūsu lietu pēc būtības.

Tiesas spriedumā būs iekļauta arī norāde par zaudējumiem, kurus tiesa pārkāpējam ir uzdevusi atlīdzināt.

Ja jūsu kriminālprocesā neesat civilprasītājs, jūs tomēr varat celt atsevišķu prasību civiltiesā par zaudējumu atlīdzināšanu.

Tiesa uzdeva pārkāpējam atlīdzināt man zaudējumus / samaksāt kompensāciju. Kā es varu panākt, ka pārkāpējs samaksā?

Ja ir spēkā esošs spriedums, ar kuru pārkāpējam ir uzdots jums atlīdzināt zaudējumus, viņam/viņai tas ir jādara un jums tāpēc nav jāveic nekādas papildu darbības. Ja pārkāpējs nesamaksā, jūs varat lūgt sprieduma piespiedu izpildi.

Lai to izdarītu, jums spriedums, ar kuru jums tiek piešķirta kompensācija, ir jāiesniedz tiesu izpildītājam. Tiesu izpildītājs veiks tiesas lēmuma izpildi un informēs jūs par to, kas jums būtu jādara turpmāk.

Ja pārkāpējs nesamaksā, vai valsts var man izmaksāt avansa maksājumu? Ja var, tad ar kādiem nosacījumiem?

Valsts var izmaksāt jums kompensāciju, ja pastāv zināmi nosacījumi.

Ja pārkāpējs ir maksātnespējīgs vai atrodas bezvēsts prombūtnē, valsts var izmaksāt jums kompensāciju, ja vien jūs iesniedzat pieteikumu par finansiālu kompensāciju. Jums ir jāiesniedz pieteikums viena gada laikā. Datums, no kura sāk skaitīt minēto termiņu, ir atkarīgs no tiesu iestāžu noteiktā risinājuma.

Ja pārkāpējs nav zināms, jums pieteikums par finansiālas kompensācijas saņemšanu ir jāiesniedz trijos gados no nodarījuma izdarīšanas dienas, izņemot gadījumus, ja jums kompensāciju pilnā apmērā ir izmaksājis apdrošinātājs.

Jūs varat iesniegt pieteikumu par finansiālās kompensācijas izmaksāšanu avansā. Lai to izdarītu, jums vispirms ir jāiesniedz pieteikums par finansiālās kompensācijas saņemšanu, kā minēts iepriekš. Avansa maksājumu var lūgt minētajā finansiālās kompensācijas pieteikumā vai 30 dienās pēc tam. Jums ir tiesības uz avansa maksājumu, ja jūs atrodaties nedrošā finansiālajā situācijā.

Ja jūsu pieteikums par zaudējumu atlīdzināšanu vai kompensāciju tiek noraidīts, jums ir jāatmaksā saņemtais avansa maksājums. Pieteikums par finansiālās kompensācijas saņemšanu ir jāiesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā ir jūsu dzīvesvieta.

Vai man ir tiesības saņemt kompensāciju no valsts?

Jā. Lūdzam skatīt iepriekšējo atbildi.

Vai man ir tiesības saņemt kompensāciju, ja pārkāpējs netiek notiesāts?

Ja krimināltiesā neapmierina civilprasību, jūs par zaudējumu atlīdzināšanu varat celt atsevišķu prasību civiltiesā.

Ja krimināltiesā nospriež, ka nodarījums nav noticis vai ka to nav izdarījusi persona, pret kuru jūs esat iesniedzis sūdzību, jums nav tiesību pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai kompensāciju ne krimināltiesā, ne atsevišķā civilprasībā, jo krimināltiesas spriedumam ir *res judicata* spēks civiltiesā.

Ja jūs neesat civilprasītājs kriminālprocesā, jūs varat iesniegt atsevišķu prasību civiltiesā krimināllietas iztiesāšanas laikā vai pat pēc tās, ievērojot vispārējos noilguma termiņus.

Vai man ir tiesības saņemt ārkārtas maksājumu, kamēr vēl nav pieņemts lēmums par manu kompensācijas pieteikumu?

Jā, jūs noteiktos gadījumos varat iesniegt pieteikumu par finansiālās kompensācijas izmaksu avansā. Lūdzam skatīt atbildi uz jautājumu par avansa maksājumiem.

Lapa atjaunināta: 18/10/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

5 - Manas tiesības uz atbalstu un palīdzību

Ja esmu cietis noziedzīga nodarījuma rezultātā, kur man ir jāvēršas pēc atbalsta un palīdzības?

Atkarībā no tā, kurai cietušo kategorijai jūs piederat, jūs varat sazināties ar dažādām iestādēm.

Valsts aģentūra par vienlīdzīgām iespējām sievietēm un vīriešiem (Agenția Națională pentru Egalitatea între Femei și Bărbați — ANES)

Šī aģentūra piedāvā dažāda veida pakalpojumus, piemēram:

bezmaksas anonīmu tālruņa līniju, kas paredzēta no vardarbības ģimenē cietušajiem un ir pieejama 24 stundas diennaktī un 7 dienas nedēļā — 24/7 zvanu centrs — 0800 500 333;

specializētus sociālos pakalpojumus no vardarbības ģimenē cietušo personu ārkārtas uzņemšanas centros; konsultācijas, informāciju un ieteikumus no vardarbības ģimenē cietušajiem.

Kontaktinformācija:

Adrese: 5 *Intrarea Camil Petrescu*, 1. rajons, Bukareste

Tālrunis: +4 021 313 0059

E-pasts: secretariat@anes.gov.ro

 <http://anes.gov.ro/>

 <http://anes.gov.ro/harta/>

http://anes.gov.ro/webcenter/portal/Sirmes/pages_asistentapentruvictime/link-uriutilepentruvictime

Iekšlietu ministrijas (Ministerul Afacerilor Interne) Valsts aģentūra cilvēku tirdzniecības novēršanai (Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane — ANITP)

Apelācijas tiesu tīkls ietver 15 reģionālos centrus. Katrs centrs ir saistīts ar apelācijas tiesu.

Tas piedāvā dažāda veida pakalpojumus, piemēram:

nodrošina palīdzības līniju iedzīvotājiem, kas ir pieejama visu diennakti un kuru var izmantot, lai informētu un ziņotu par iespējamiem cilvēku tirdzniecības gadījumiem: palīdzības līnija 0 800 800 678 (valsts bezmaksas numurs) vai +4 021 313 3100 (zvaniet no ārzemēm), darbalais: no pirmdienas līdz piektdienai plkst. 8.00–16.00;

attiecīgo iestāžu informēšana par varbūtējiem cilvēku tirdzniecības gadījumiem;

palīdzības sniegšana cietušajiem 15 reģionālajos centros.

Kontaktinformācija:

Adrese: 20 Ion Cămpineanu St., 5. stāvs, 1. rajons, Bukareste

Tālrunis: +40 21 311 89 82 / 021 313 31 00

Fakss: +40 21 319 01 83

E-pasts: anitp@mai.gov.ro

[http://anitp.mai.gov.ro/](http://anitp.mai.gov.ro)

Darba un sociālās aizsardzības ministrijas (Ministerul Muncii și Justiției Sociale) Valsts nodarbinātības aģentūra (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă — ANOFM)

Šī aģentūra ar savu teritoriālo struktūru starpniecību var piedāvāt profesionālus nodarbinātības un mācību pakalpojumus reģistrētiem darba meklētājiem, tostarp noziegumos cietušām personām, jo īpaši cilvēku tirdzniecības upuriem.

Kontaktinformācija:

Adrese: 20-22 Avalanșei St., 4. rajons, Bukareste, 040305

E-pasts: anofm@anofm.ro

Tīmekļa vietne: <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

Tieslietu ministrijas (Ministerul Justiției) Valsts probācijas direkcija (Direcția Națională de Probațiune — DNP)

DNP koordinē 42 probācijas dienestu darbību. To telpas parasti atrodas valsts iestādēs (tiesās, žudecu padomēs, žudecu revīzijas palātās utt.).

Tie var piedāvāt šāda veida pakalpojumus:

pēc lūguma — bezmaksas psiholoģisko palīdzību personām, kas cietušas no slepkavības mēģinājuma vai slepkavības mēģinājuma atbildību pastiprinošos apstākļos, vardarbības ģimenē, tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem, kuru rezultātā cietušajam nodarīti miesas bojājumi, izvarošanas, seksuāla uzbrukuma, seksuālām attiecībām ar nepilngadīgo vai nepilngadīgo seksuālas pavešanas, sliktas izturēšanās pret nepilngadīgajiem, kā arī cilvēku tirdzniecības un izmantošanas vai neaizsargātu personu tirdzniecības un izmantošanas mēģinājuma;

citus palīdzības veidus: ieteikumus attiecībā uz darbvietas atrašanu vai mācību vai profesionālās apmācības kursu apmeklēšanu; palīdzību saziņā ar NVO, Sociālā darba un aizsardzības ģenerāldirekcijām (DGASP) saistībā ar citiem cietušo atbalsta pakalpojumiem utt.

Kontaktinformācija:

Adrese: Bukareste, 17 Apolodor St., 5. rajons

Tālrunis: 0372 041 293

dp@just.ro

<http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/>

Rumānijas Policijas ģenerālinspekcija (Inspectoratul General al Poliției Române — IGPR)

Tai ir teritoriālās struktūras tikai pierobežas žudecos, un tā var sniegt atbalstu pēc ANITP lūguma, lai palīdzētu cietušajam ņemt dalību noteiktās kriminālprocesa stadijās.

Policija var jūs informēt par to, kādas tiesības jums ir kā cietušajam.

Turklāt IGPR specializētās struktūras var nodrošināt fizisku aizsardzību procesa laikā.

Darba un sociālo lietu ministrijas Bērnu tiesību aizsardzības un adopcijas valsts iestāde (Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție — ANPDCA)

ANPDCA ir iestāde, kas koordinē valsts stratēģiju īstenošanu bērnu tiesību aizsardzības jomā un nodrošina attiecīgu metodisko koordināciju šajā jomā.

Bērnu aizsardzības sistēma ir decentralizēta, jo Sociālā darba un bērnu aizsardzības ģenerāldirekcijas (DGASPC) ir padotas žudecu padomēm vai Bukarestes pašvaldības rajonu vietējām padomēm.

DGASPC nodrošina dažādus pakalpojumus, piemēram: vardarbības pret bērniem gadījumu izvērtēšanu un pakalpojumu sniegšanu vai atvieglošanu saskaņā ar plānu; kompleksu izvērtējumu bērniem ar invaliditāti; kompleksu izvērtējumu citām personām ar invaliditāti; sociālo ātro palīdzību; sociālo tālruņa līniju; sociālos pakalpojumus vardarbības ģimenē un cilvēku tirdzniecības novēršanai; specializētus sociālos pakalpojumus dažādās iestādēs.

Kontaktinformācija: <http://www.copii.ro/?lang=en>

Nevalstiskās organizācijas (NVO)

Cilvēku tirdzniecības jomā:

[Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație](#) — Bukareste

[Fundația Ușă deschisă](#) — Bukareste

[Asociația Generație Tânără România](#) — Timișoara

[Fonds "Cilvēki cilvēkiem"](#) — Oradja: E-pasts: office@people2people.ro

[Miku Bogdana fonds](#) — Brašova: E-pasts: office@fundatiamicubogdan.ro

Attiecībā uz vardarbības ģimenē novēršanu un kontroli (atveras noklikšķinot):

[Asociația TRANSCENA](#)

[Asociația ANAIS](#)

[Fundația PRETUIESTE VIATA](#)

[Fundația SENSIBLU](#)

[Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor](#)

[Rețeaua "Rupem tăcerea despre violența sexuală"](#)

[Asociația NECUVINTE](#)

[Asociația Touched România](#)

Bēmu tiesību aizsardzības jomā:

Glābiet bēmus (*Salvați copiii*)

Adrese: 3 *Intr. Ștefan Furtună*, 1. rajons, 010899, Bukareste, Rumānija

Tālrunis: +40 21 316 61 76

<https://www.salvaticopiii.ro/>

Sociālās alternatīvas (*Alternative Sociale*)

24 *Șoseaua Nicolina*, 949. ēka, 1. stāvs, Jasi, 700722

Tālrunis: +40 332 407 178

http://www.alternativesociale.ro/en_GB/

Cietušo atbalsta uzticības tālrunis

Personas, kas noziedzīgu nodarījumu rezultātā guvušas miesas bojājumus, ar policiju var sazināties arī, izmantojot valsts vienoto ārkārtas tālruņa numuru — 112.

Bezmaksas anonīma tālruņa līnija, kas paredzēta no vardarbības ģimenē cietušajiem un ir pieejama 24 stundas diennaktī un 7 dienas nedēļā — 24/7 zvanu centrs — 0800 500 333.

Valsts aģentūras cilvēku tirdzniecības novēršanai *TelVerde*; tālrunis: 0800 800 678 — valsts bezmaksas numurs, 0040213133100 — zvaniem no ārzemēm.

Darbalaiks: no pirmdienas līdz piektdienai plkst. 8.00–16.00.

Bēmu palīdzības līnijas numurs: 116111. Bezmaksas tālruņa līnija. Darbalaiks: no pirmdienas līdz svētdienai plkst. 8.00–24.00.

Vai atbalsts cietušajiem tiek nodrošināts bez maksas?

Saskaņā ar Rumānijas tiesību aktiem cilvēku tirdzniecības upuriem ir tiesības uz bezmaksas aizsardzību un palīdzību.

Palīdzība, ko no vardarbības ģimenē cietušajiem sniedz *Valsts aģentūra par vienlīdzīgām iespējām sievietēm un vīriešiem*, ir bezmaksas.

Valsts probācijas direkcijas palīdzība cietušajiem ir bezmaksas.

Palīdzība bērniem, kas cietuši no vardarbības, ir bezmaksas.

Kāda veida atbalstu es varu saņemt no valsts dienestiem vai iestādēm?

Lūdzam skatīt iepriekšējās atbildes.

Cietušajiem bērniem ir tiesības uz visu kategoriju pakalpojumiem (medicīniskajiem pakalpojumiem, psihologa pakalpojumiem utt.).

Lapa atjaunināta: 18/10/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsaucies. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.